

Antsla Valla Leht

Nr 8 (150) September 2023

www.antsla.ee/vallaleht www.facebook.com/Antslavalid

Kasumetsa terviserada valgustatud täies ulatuses

Septembrikuu viimasel nädalal lõpetati tööd, tänu millele sai valgustuse Kasumetsa terviseraja pikem ring. Varasemalt oli valgustus olemas lühikesel 1,1 km ringil. Seega on rada täies ulatuses (kokku 2,7 km) valgustatud ning kasutatav pimedatel sügisõhtudel jalutamiseks, jooksmiseks ning talvel lume olemasolul suusatamiseks.

Valgustuse rajamisega seotud tööd on suurepärane näide kogukondlikust koostööst.

Ettepanek ehitada valgustus ka pikemale ringile tehti 2022. aasta kaasava eelarve ideevoorus. Hääletusvoorus kogus ettepanek enim toetust ning Antsla valla poolse osalusega s.o 25 000 euroga hakati ideed ellu viima. Kui kõik varasemad kaasava eelarve ettepanekud on teostatud Antsla vallavalitsuse poolt, siis terviseraja valgustuse rajamine oli peamiselt ühe inimese Raigo Inno heas mõttes hull ettevõtmine, organiseerimine ja ellu viimine. Raigo poolse orgunnita poleks nimetatud ettepanekut saanud realiseerida põhjusel, et investeringu kogu-

maksumus oli kaugelt suurem kui 25 000 eurot. Tuli leida täiendavalt toetajaid ja abistajaid, et asi teoks saaks.

Kes siis on kõik need abilised ja toetajad kes tänu väärivad. Raigo sõnul oli neid palju ning kõik aitasid ulatuses mis neile täna võimetekohane.

Lisaks juba tehtule on Raigo sõnul koos toetajatega plaanis veel sellel aastal rajatraktorile varjualaune ehitada.

Sel sügisel võib rajal liikumine olla vihmaperioodil kohati kitsendatud. Seda tehtud kaevetöödest tulenevalt ja savise pinnase tõttu. Pikemas perspektiivis saavad aga olud Kasumetsa terviserajal olema suurepärased. Jääb vaid loota veelgi enam tervisedendajad rada

kasutamas näha.

Tänu Raigo ja kõik teised toetajad!

KALEV JOAB
arenguspetsialist

Täname!

Ehituskaup 24, MTÜ Kobela Mänguväljak, Polytex OÜ, Haugas Transport OÜ, Merilander OÜ, Hauka Kohvik OÜ, Sän & Män OÜ, Timpka Auto- ja Motovaruosad, Arturi Elekter OÜ, Taristu Grupp OÜ, perekond Jaanimägi, Pruuli Vahtra Talu OÜ, Kaido Kuusk, Kairi Kuusk, Ülar Morel, Mirko Inno, Henry Uibo, Tiit Pruuli.

Tutvustame septembris Antsla Vallavalitsuses tööd alustanud tugiisikut Liisi Neolat

Liisi on varasemalt töötanud lasteaias lapse tugiisikuna. Ta on lõpetanud Antsla Gümnaasiumi ning hetkel õpib Tartu Ülikoolis eripedagoogika ja logopeedia õppekaval. Liisi on enamuse oma elust elanud Antsla vallas ning näeb ennast kodukandis ka tulevikus. Talle meeldib toimetada aias ning soovib, et ka tema lapsed saaksid kogeda maal elamise võlusi.

Soovime Liisile kindlameelsust ja pikki aastaid meie kollektiivis.

Tänuavaldus

Kui 2019. aasta jaanuaris Antsla Vallavalitsuses töötamist alustasin, siis puudus täielik ettekujutus, mida suuremas vallas, kui seda oli väikene Urveste, minult oodatakse ja missugused saavad olema minu tööülesanded.

Urvastes oli sotsiaalvaldkonna töölaud ühene – tegeleda kõigega, mida parasjagu vaja oli. Kui vaja, sõidutada kaugema nurga lapsi kooli ja koju, kui vaja, pidin matma lähedasteta kadunukest - rääkimata tavapärasest sotsiaaltööst nagu toetused ja nõustamine.

Antslas ootas mind ees tunduvalt suurem osakond toredatest naistest. On olnud lõbusaid hetki, kuid on olnud ka raskeid emotsionaalseid hetki – nagu ikka sotsiaaltöös. Kahjuks on tulnud ette ikka rohkem raskusi ja taksitusi ning etteheiteid. Täna südamest neid, kes on määrganud meie töö olulisust ja on meid tänanud, julgustanud ja kiitnud.

Täna seaks on minu aeg Antsla Vallavalitsuses otsa lõppemas ning annan teatepulga üle järgmisele, kes loodetavasti toob meie majja uusi mõtteid ja värske hingamist.

Täna südamest kõiki, kellega minu teed nende pea 5 aastaga ristusid. Te kõik olete mind õpetanud ja kogemusi andnud. Olen selle võimaluse eest äärmiselt tänulik.

Alates oktoobrist alustan ma töötamist Kuldre Koolis sotsiaalpedagoogina. Loodan südamest meie armsat väikest kooli toetada, sest usun, et ka väikest kooli on meie kogukonnale väga vaja.

TÄNUTUNDEGA,
AGNES KIRSBAUM

PILTUUDIS

1. augustil 1973.a asus Tsooru Raamatukogu juhina tööle Ene Sõmer.

Ene 50. tööjuubeli puhul käisid teda tänamas ja õnnitlemas

kolleegid valla teistest raamatukogudest ning vallavanem ja volikogu esimees.

FOTO: KALEV JOAB

Liikumisaasta jätkub

Liikumine ei ole vajalik mõnikord ja Liikumisaasta ei ole vaid 2023 a. Liikumine on eluliselt vajalik läbi aasta ja regulaarselt. Miks on liikumine oluline, kuidas leida tahtejõudu ja aega, oskab selgitada Aave Hannus siin: <https://liikumisaasta.ee/liikumisharjumuste-kujundamine/>.

Antsla vallas on aasta jooksul toimunud mitukümmend liikumisüritust ja need toimuvad ka edaspidi. Kutsume Teid aktiivselt osalema, spordikalender 2024 on tutvumiseks valmis järgmises valla lehes. Käesolevaga soovime Teie osavõttu küsimustiku täitmisel. Vastamine võtab aega mõned minutid ja Teie vastuste põhjal saame paremini pakkuda just Teile sobivaid rahvatervise üritusi. Leia aega ja vasta küsimustikule mille leiad valla veebilehelt www.antsla.ee.

PILLE RAUDAM
haridusnõunik

Head vallalehe lugejad! Olukorras kus valla leht ei jõua teie postkasti, tuleb pöörduda Omniva klienditeenindusse.

Helista 661 6616 või kirjuta info@omniva.ee
E-R 9.00–20.00 L-P ja riigipühadel 9.00–15.00

Antsla Tarbijate Ühistu liikmete arv ja ostuboonused kasvavad

Ühistute roll on läbi ajaloo kasvanud ja kahanenud, kuid hea meel on näha tänavu taas Antsla Tarbijate Ühistus liikmete arvu kasvu. Ruumi kasvada on veelgi, seda enam, et ühistu liikmed saavad Antsla Tarbijate Ühistu kauplustest sooritatud ostudelt topektboonust.

Ostuboonuste kogusumma, mille Antsla TÜ on maksnud, kasvas tänavu poole aastaga üle 11 000 euro ja kokku on Coop kaardi kasutajad saanud juba 77 670 eurot boonuseid.

Eelmisel aastal tõmmati käima Coop Loto loosiratas. Kui ostuboonused ei kõneta, siis saad liituda Coop Lotoga. Ka siin on ühistu liikmetel eelis, sest samamoodi nagu ostuboonuseid, kahekordistab ühistu oma liikmete lotopileti-

Ostud ühes kuus	100 €	300 €	499,00 €	500 €	1 000 €
Boonuspunktid	500	1000	1500	2000	4000
Soodustuse % ostusummalt	0,5%	1,0%	1,5%	2,0%	2,0%
Korraga saab koguda vastavalt oma otsusele kas boonusraha või Coop Loto pileteid.					
Boonusraha ehk rahaline võit	0,50 €	3 €	7,50 €	10 €	20 €
Coop loto piletid	10	20	30	40	80
Ühistu liige ostes Antsla Tarbijate Ühistu kauplusest					
Topelt-boonuspunktid	1000	2000	3000	4000	8000
Soodustuse % ostusummalt	1,0%	2,0%	3,0%	4,0%	4,0%
Korraga saab koguda vastavalt oma otsusele kas boonusraha või Coop Loto pileteid.					
Boonusraha ehk rahaline võit	1 €	6 €	15 €	20 €	40 €
Coop loto piletid	20	40	60	80	160
Makstes Säästukaart Plussi või Coop Panga pangakaardiga teenid boonuspunkte 10% rohkem.					

te arvu. Eriti hea meel on selle üle, et 15. augustil anti esimest korda pidulikult üle peavõit - Toyota RAV4 hübriidauto – just meie kaupluse kliendile. Rõõmustame koos õnneliku võitjaga! Ka mitmed teised Coop Loto võidud ei ole Ants-

la inimestest mööda läinud, siia on jõudnud Playstation 5, tuhande eurone kinkekaart ning piknikukorv. Toetus kogukonnale Kogukondlikud algatused on alati ellu kutsutud eesmärgiga lahendada endi jaoks ühes-

koos mõni kitsaskoht. Antsla meeste 121 aasta tagune otsus üheskoos vikateid osta, on üks suurima mõjuga kogukondlike algatusi, võimaldades haka siinsetel inimestel ostma vajalikku kaupa liigse vaheltkasuta. Coopi piirkondlikud

ühistud on jätkuvalt täitmas kogukondlikku rolli, toetades kogukonna jaoks olulisi ettevõtmisi kohalikul tasandil. Sel aastal olime peasponsoriks juulis toimunud Coop Antsla Eesti meistrivõistlustele maastikurattakrossis. Samuti jätkasime juba traditsiooniks saanud kohalike ürituste toetamist. Ühistu poolt alguse saanud Hauka Laat on tänu samanimelisele MTÜ-le jätkanud laadatradsiooni ning saanud uut hingamist. Oleme uute eestvedajate üle uhked ja tänulikud.

Sel aastal sai hoo sisse ka kolmepoolne koostöö Toidupanga ja Antsla Vallavalitsusega. Toidukaupade rikkumine on paratamatu, siiski töötame selle nimel, et riknemist võimalikult palju vältida. Antsla

Vallavalitsuse sotsiaalosakond on siinkohal abivajajate väljasegitamise rollis ning Toidupank aitab kauba meie kauplustest toimetada kohaliku piirkonna abivajajateni, keda on üle 30 leibkonna.

Õeldakse, et ajalool on kombeks korduda. Kui taas-iseseisvumise järel sisenesid Eesti turule erakaupmehed, oli see hea, sest konkurents sundis kõiki kaupmehi kiiremini arenema ning sellest on kõige rohkem võitnud just kliendid. Coop Antsla on oma kaupluste arengusse investeerimisel lähtunud kogukondlikust huvist ja vajadusest ning seda põhimõtet peame silmas ka edaspidi.

MEELDIVAID OSTE!
COOP ANTSLA

Antsla valla 7-19-aastaste laste huvihariduse- ja huvitegevuse toetus lapsevanematele

Läbi riikliku huvihariduse- ja huvitegevuse toetusmeetme saavad kõik lapsevanemad taotleda Antsla vallavalitsuselt

toetust lapse huvihariduses- ja huvitegevuses osalemiseks. Ühe lapse osalustasu ja transpordi toetussumma kuni 30

eurot kuus. Lisaks saab toetust küsida lapse laagris, konkursil, võistlusel osalemiseks. Summa kuni 100 eurot aastas lapse

kohta. Laagri taotlusi saab esitada ka jooksvalt ja vähemalt üks kuu enne tegevuse algust. Taotluse kord ja tingimused

(määrus), taotlusevormid leitavad valla kodulehel <https://antsla.kovtp.ee/huviharidus> 2024. a. taotluste esitamise

aeg on 20. november
Lisainfo vallasekretär Kersti Käis kersti.kais@antsla.ee, telefon 5215426

Tantsuselts Pärliline
huviringid 2023 Antsla Kultuurikeskuses,
juhendaja Leili Väisa.
1.-5.kl. laste segarahvatantsurühm (Pererühm)-E, K-14:10-15:40;
1.-4.kl. tantsu-ja võimlemisrühm K-14.10-15:40, R-12:45-14:00;
5.-12.kl. tantsu-ja võimlemisrühm E, K-15:45-17:15; R-13:00-14:30
6.-12.kl noorte ja täiskasvanute rahvatantsurühm (Pererühm) N-18:00-19:30;
UUS! Täiskasvanute segarahvatantsurühm 1-2x kuus nädalavahetustel. Esimene kohtumine 7.10, kell 11:00 Uue Antsla rahvama-
jas. Tantsijad alates 16+vanu-
suses.
Poisid ja tüdrukud, neid ja noormehed, naised ja mehed sh vilistlased-tulge pärlinekattega Üldtantsu-
peole 2025!
Lisaks tantsupidude re-
pertuaarile tegeleme erine-
vate tantsu-ja treeningsüs-
teemidega: pärimustants,
laulumängud, lastetants;
loovmäng-ja tants; klassika-
line tants, akrobaatika, Idla
treening jm.
Isemajandava tantsuselt-
si huviringid on tasulised
vahemikus 13-25€ kuus.
Kuldre Lasteaia tant-
su-ja mänguring alates
3.oktoobrist, kell 16:30-
17:15.
Registreerimine ja li-
sainfo: parliinetants@gmail.com, +372 5663 1848.

Antsla Valla Kultuurikeskuse poolt osutatavate teenuste hinnad:

- ühes huviringis osalemise tasu 10 eurot kuus;
 - igas järgnevas huviringis osalemise tasu
- 5 eurot kuus; vanaduspensionärile on huviringis osalemise tasu
- 5 eurot kuus (sõltumata ringide arvust); lapsele vanuses kuni 19 aastat on huviringis osalemine tasuta;
- lühiajalistele või ühekordsetele kursustele ja koolitustele kehtib kokkuleppeline hind.

huviringi nimetus	läbiviija	koht	nädalapäev	kellaeg	sihtrühm	märkused	kontakt
ANTSLA KULTUURIKESKUS							
Naisrahvatantsurühm „Linda“	Tanel Puura	Antsla Kultuurikeskus, suur saal	teisipäev	19.00-21.00	huvilised naised	alustab 29. september	Tanel Puura tanel.puura@gmail.com +372 5564 8348
Ansambel „Küsimärk“	Cathlen Haugas	Antsla Kultuurikeskus, muusikaklass	neljapäev	18.00-19.30	16+ vanusele; täiskasvanud	alustab 21. september	Cathlen Haugas haugascathlen@gmail.com
Noorte muusikastudio	Cathlen Haugas	Antsla Kultuurikeskus, muusikaklass	neljapäev	17.00-17.45	10.-19.aastased	alustab 21. september	Cathlen Haugas haugascathlen@gmail.com
Laste ja noorte kunstiring	Ebe Lindorg	Antsla Kultuurikeskus, kunstiklass	kolmapäev	14.00-15.30	7.-11. aastased	alustab 13. september	Ebe Lindorg ebelindorg@gmail.com +372 5669 2411
Täiskasvasvanute kunstiring	Ebe Lindorg	Antsla Kultuurikeskus, kunstiklass	kolmapäev	18.00-19.30	16+ vanusele; täiskasvanud	alustab 4. oktoober, Eelnev kogemus ei ole vajalik.	Ebe Lindorg ebelindorg@gmail.com +372 5669 2411
Antsla Kultuurikeskuse segakoor „Antsla koor“	Celia Roose	Antsla Kultuurikeskus, suur saal	kolmapäev	18.00-19.30	16+ vanusele; täiskasvanud	alustab 4. oktoober	celia.roose@ut.ee 510 6145
Draamastudio	Jaanika Tammaru	Antsla Kultuurikeskus, suur saal	pühapäev	19.00-20.30	16+ vanusele, täiskasvanud	alustab 24. september	jaanika.tammaru@gmail.com 5564 6954
Kapell „Sinilill“	Linda Kapp	Antsla Kultuurikeskus, suur saal	teisipäev	15.30-17.00	huvilised	alustab 19. september www.antslakultuur.ee	linda.kapp.002@mail.ee 522 7064
Eakate laulukoor	Linda Kapp	Antsla Kultuurikeskus, suur saal	teisipäev	14.30-15.30	huvilised	alustab 19. september	linda.kapp.002@mail.ee 522 7064
Eakate tantsuring	Elin Lihten	Antsla Kultuurikeskus, saal	kolmapäev	14.30-16.00	huvilised	alustab 20. september	elinlihten@gmail.com 56204050
TANTSUKOOL TANTSUTSOON show-tants	Egely Sarv	Antsla Kultuurikeskus, saal	esmaspäev	14.30-15.30	1.-4. klass		Egely Sarv tantsutsoon@gmail.com +372 5373 8673
TANTSUKOOL TANTSUTSOON contemporary/show-tants	Egely Sarv	Antsla Kultuurikeskus, saal	esmaspäev	15.30-16.30	5.-8. klass		Egely Sarv tantsutsoon@gmail.com +372 5373 8673
TANTSUKOOL TANTSUTSOON contemporary/show-tants	Egely Sarv	Antsla Kultuurikeskus, saal	esmaspäev	16.30-17.45	9.-12.klass		Egely Sarv tantsutsoon@gmail.com +372 5373 8673
TANTSUKOOL TANTSUTSOON lastetants	Egely Sarv	Antsla Kultuurikeskus, saal	esmaspäev	18.00-18.45	mudilased (3.-6.a)		Egely Sarv tantsutsoon@gmail.com +372 5373 8673
TANTSUKOOL TANTSUTSOON täiskasvanud	Egely Sarv	Antsla Kultuurikeskus, saal	esmaspäev	19.00-20.00	täiskasvanud hobitantsijad		Egely Sarv tantsutsoon@gmail.com +372 5373 8673

TSOORU RAHVAMAJA

Linetantsuring Tsooruline	Merle Kukk	Tsooru rahvamaja saal	teisipäev	18.15-20.00	täiskasvanud hobitantsijad	alustab 3. oktoober	merlekukk@gmail.com +372 5816 5300
---------------------------	------------	-----------------------	-----------	-------------	----------------------------	---------------------	---

UUE-ANTSLA RAHVAMAJA

Antsla valla eakate rahvatantsurühm „Tammõütüriku“			esmaspäev	18:00	naised 40+	Esimene kohtumine: 4. september	
Jooga	Marika Kapp	Uue-Antsla rahvamaja	esmaspäev	18:00	täiskasvanud	Esimene kohtumine: võib jooksvalt ühineda	tel 5561 3320
Urvaste kapell	Ermas Kallasse	kokkuleppel	kokkuleppel	kokkuleppel	rahvamuusika sõbrad		tel 5382 6571

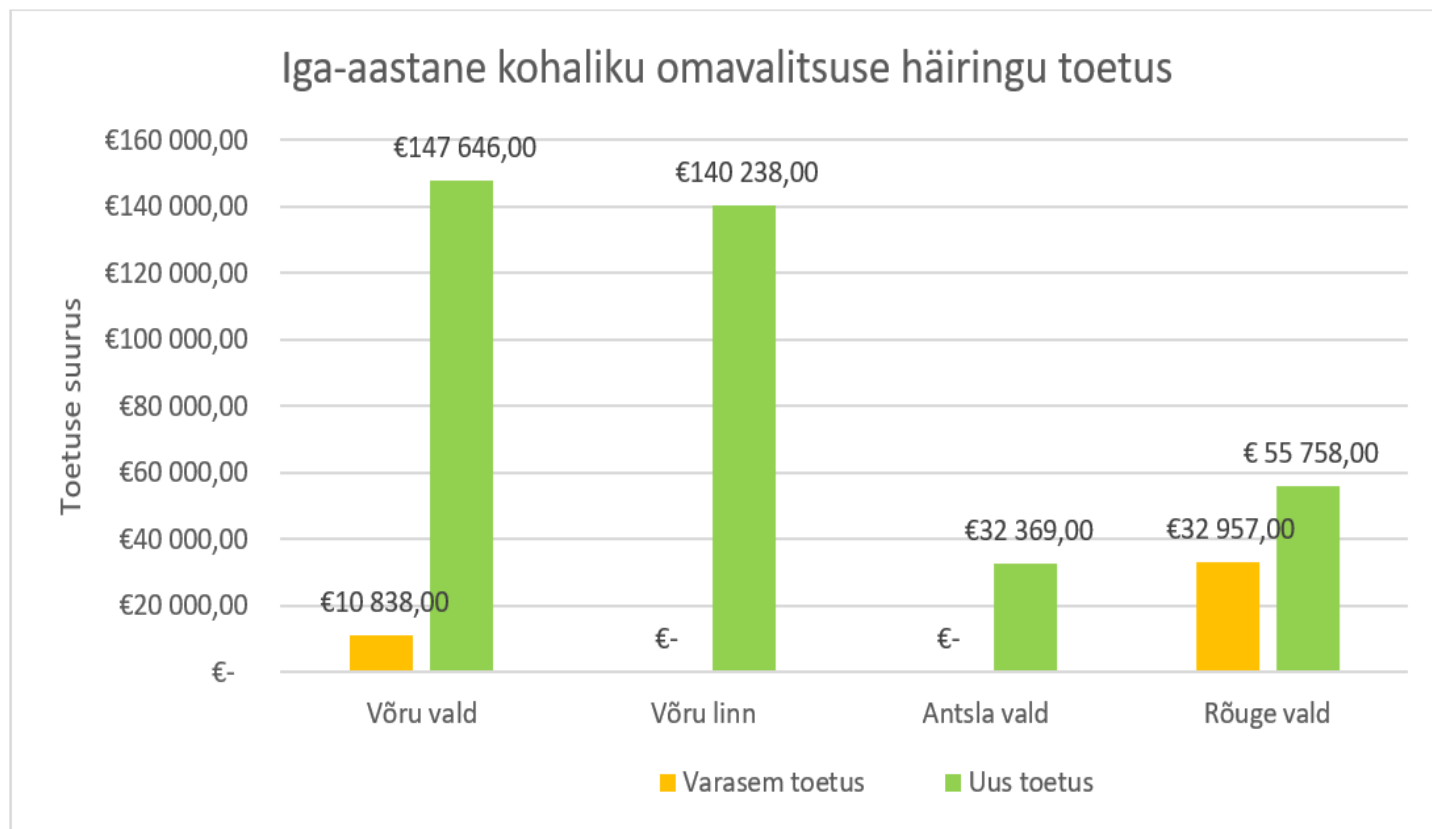
Ligi aasta möödas, kuhu oleme Nursipalu harjutusvälja arendamisega jõudnud?

Varsti on Nursipalu harjutusvälja arendamisplaanide tutvustamisest möödunud juba peaaegu aasta. Plaanidesse on jõudnud rohkem selgust ning tarvilikust ideest on edasi liigutud plaanide realiseerimiseni, näiteks oleme tänaseks jõudnud maade omandamiseni, harjutusväljade häiringutoetuse tõstmiseni ja Nursipalu laiendusega seotud valdade investeeringutoetuse loomiseni. Valmis on saanud Natura eelhindamine ja oleme lähemale jõudnud ka Nursipalu harjutusvälja asutamise korralduse tegemiseni, kirjutab riigi kaitseinvesteeringute keskuse harjutusväljade portfelli juht Elari Kalmaru.

Nursipalu harjutusvälja asutamise korralduse ettepaneku tegemine valitsusele toimub oktoobris. Enne valitsusele ettepaneku tegemist saatsime ettepaneku eelnõu kooskõlastusringile riigiasutustele ja huvitatud osapooltele. Pärast arvamuste läbivaatamist ja seisukohtade kujunemist korraldame avaliku istungi kohalike kogukondadega ning seejärel saadame eelnõu Vabariigi Valitsuse istungile.

Nagu varasemalt mainisin, siis oleme valmis saanud Natura eelhindamise, mille käigus selgitati välja sealsed keskkonnapiirangud ning ka teised vajaminevad uuringud, mille peame harjutusväljal korraldama. Kõik piirangud ning täiendavad uuringud panakse kirja harjutusvälja laiendamise asutamise korralduses. Paralleelselt Natura eelhindamisega kuulutasime välja ka riigihanke Nursipalu harjutusvälja ja selle laienduse ala arheoloogilise uuringu esimeseks etapiks ning looduslike pühapaikade uuringu läbiviija leidmiseks.

Harjutusvälja laiendamiseks planeeritud maade omandamisega oleme jõudnud sinamaale, et tellitud on enamus huvialasse jäävate kinnistute hindamised. Hindamiste tulemusi tutvustatakse omanikele selles järjekorras, kuidas hindamised valmivad. Lisaks kinnistute hindamisele on et-

tevalmistamisel ja ka käimas täiendavad hindamishanked, näiteks võimalikele vahetumaadele, et leida maaomanikele just neile kõige paremini sobiv lahendus.

Eesmärk on jätkuvalt maad omandada kokkuleppel ning oleme positiivselt meelestatud, et leiame kõikide maaomanikega ühise keele. Seni on hindamiste tulemused omanikele sobinud ja hindamistulemuste sobimise korral oleme kohe- selt läinud ka tehingusse. Esimesed tehingud harjutusvälja laienduse huvialasse jäävate maaüksuste omandamiseks on juba jõustunud. Augusti keskpaiga seisuga oleme teinud viis tehingut ja omandanud kokku seitse maaüksust. Kogu protsess võtab kindlasti veel aega, kuid oleme veendunud, et suudame kõigile kinnistust loobuma pidavatele omanikele pakkuda sobiva lahenduse ja õiglase hüvitise.

Isegi kui maad on juba omandatud, siis ei tähenda see seda, et maaomanikud peavad koheselt oma kinnistust lahku- ma. Iga maaomanikuga lep- takse kokku ajaraam, et uuele elukorraldusele oleks võimalik üle minna võimalikult sujuvalt.

Me teeme kõik endast

oleneva, et harjutusvälja laienemine oleks kohalikele kogukonnale võimalikult vähe häiriv ja panustame sellesse, et kohalike elanike elutingimused paraneksid muul viisil. Harjutusväljast põhjustatud häiringute mõjude kompenseerimiseks on omavalitsustele loodud kompensatsioonimeetmete pakett, millega omavalitsus saab parendada elu- ja majanduskeskkonda.

Kompensatsioonipakett koosneb iga-aastasest kohaliku omavalitsuse häiringu toetusest, mis on senisest toetusmeetmest suurem, püsivam ja puudutab rohkem omavalitsusi. Kokku suureneb omavalitsustele iga aasta makstav summa enam kui ühe miljoni euro võrra. Uue mudeli järgi on plaanis teha esimesed väljamaksed selle aasta lõpus. Seni on kohalikud omavalitsused häiringutasude eest teinud investeeringuid teedevõrku, mänguväljakutesse ja haridus- asutustesse.

Samuti saavad neli Nursipalu laiendusega seotud valda ühekordse investeeringutoetuse kogusummas 10 miljonit eurot, millest Võru vald ja Võru linn saavad mõlemad kolm miljonit ning Rõuge vald ja Antsla vald saavad mõle-

mad kaks miljonit eurot. Peale selle lisandub otsese müraleevendusmeetmena niinimetatud akende vahetuse meede, mis on suunatud otse Nursipalu harjutusala naabruses elavatele inimestele. See meede on praegu veel kujundamisel.

Mida teeme lisaks Nursipalu harjutusvälja arendamisele Võrumaal?

Nursipalu harjutusvälja laiendamise kõrvalt alustasime 31. juulil ka Tsiatsungõlmaal liitlaste vastuvõtuala ehitust. Liitlaste vastuvõtuala linnak on mõeldud lühiajaliselt Eestis viibivatele liitlasüksustele. Praegu on meil Lõuna-Eestis ligikaudu 500 Ameerika Ühendriikide sõdurit koos tehnikaga, kes aitavad meil parandada piirkonna julgeolekut. Lisaks sõjalisele võimekusele elavad liitlased ka kohaliku majandust.

Täna elavad meie liitlased Eesti suurimas ajutises konteinerlinnakus Kuperjanovi jalaväepataljoni juures Taara linnakus, kuid nad vajavad paremaid ja pikaajasemaid lahendusi nii majutuseks kui ka harjutamiseks. Uus linnak aitab seda olukorda parandada ning ühtlasi tekitab võimekus ka kriisi olukorras saabu- vaid

üksuseid operatiivtegevuseks ette valmistada ning meie oma kaitseväge üksustega loimida.

Uus liitlaste vastuvõtuala valmib järgmise aasta alguses. Liitlastele ehitatakse kaheksa majutushalli, mis mahutavad ligikaudu 1000 inimest. Ühtlasi ehitatakse alale ka tehnika hooldushallid, köögi- ja söomishallid, pesemishooned ja laohallid. Liitlased on siin, et kaitsta Eestit, seega on meie jaoks eriti oluline, et Eestil oleks ka võimekus täiendavaid liitlasüksuseid majutada ja pakkuda neile võimalusterohket väljaõpet, et koos kaitseväge ja Kaitsealiiduga harjutada Eesti kaitsmist.

Hästi on edenenud ka Võru-Mõniste-Valga ja Sõmerpalu-Mustahamba riigimaantee ühendustee ehitamine. Ehitatavaid teid on kokku ligikaudu kümme kilomeetrit, millest praeguseks on tee juba seitsme kilomeetri ulatuses läbitav. Uus tee valmib lõplikult järgmise aasta suvel ja saab olema avatud kõigile liiklejatele. Ühendustee eesmärk on leevendada harjutusväljast tulenevaid ümberkorraldusi teedevõrgus. Paremad teed on üks mitmest kasutegurist, millega kaudselt panustame kohalike elanike elukeskkonna

paremaks muutmisesse.

See aga ei tähenda, et olemasolev Sõmerpalu-Mustahamba tee suletakse. Tee jääb avatuks ning pannakse kinni ainult vajaduspõhiselt, kui ohuala ulatub õppuste ajal teeni. Tee sulgemisest teavitatakse kindlasti ka kohalikke inimesi ning sel ajal on võimalik kasutada alternatiivset teed, mida praegu ehitatakse.

Ühtlasi oleme tänaseks allkirjastanud ka liitumislepingu Võru Veega, et alustada uurin- gutega ning projekteerimis- ja ehitushankega. Ühisveevärgi- ning kanalisatsioonitrass on planeeritud läbima Võlsi küla, mis annab potentsiaalse ühisveevärgi ja kanalisatsiooni liitumisvõimaluse ligi seitsmekümnele elamule, millel täna seda ei ole. Projekti täpne kulg on koostöös Võru Veega selgumisel.

Koostame koos kaitseministeeriumi ja Eesti Raudteega ka rahastustaotlust Euroopa Komisjonile Valga-Koidula raudteelõigu rekonstrueerimiseks, et tagada sõjaline liikuvus ja muuta raudteelõik tsiviilliikluseks tänasega võrreldes efektiivsemaks ja kiiremaks. Kui projektile õnnestub saada Euroopa Liidu rahastus, siis on plaanis rekonstrueerida olemasolev Valga-Koidula raudteelõik ja luua militaarotstarbeline kauba mahalaadimis- punkt militaar tehnika transpor- diks. Lisaks oleks sellisel juhul plaanis suunata raudteeharu ka kohalike puidutööstusette- võteteni, et tagada ettevõtete võimekus puidu transportimisel mööda raudteed. Selle tulemusena paraneks piirkonnas ka liiklusohutus ja väheneks oluliselt keskkonnasaaste. Rekonstrueeritud raudtee võimaldaks arendada reisirongiliik- lust ning edendada piirkonna majandust. Euroopa Liidu rahastuse taotlemine on konkurentsipõhine, kuid teeme pingutusi, et piirkonda Euroopa Liidu investeeringuid tuua.

ELARI KALMARU, kaitseinvesteeringute keskuse harjutusväljade portfelli juht

Konkurss „Aasta bussijuht“

MTÜ Kagu Ühistranspordikeskus kuulutab taaskord välja konkurssi „Aasta bussijuht“. Konkurssi eesmärgiks on tunnustada bussijuhte nende töökohustuste eeskujuliku täitmise eest. Ootame kiitusi bussijuhtide kohta kes teenin- davad Kagu Ühistranspordi- keskuse hallatavaid liine.

Oma töökohustusi hästi täitev bussijuht on sõbralik ja abivalmis. Tagab sõitjatele korrektse ühiskaardi müümise või valideerimise, vajadusel juhendamise. Liikluses on ta tähelepanelik ja sõit kulgeb sujuvalt ja ohutult.

Oma igapäevaelus näeme tihti probleemkohti ja mattu-

me negatiivsuse alla, unusta- des väikesed asjad, mis oma- vad kandvat rolli igapäevaelu meelsuse kujundamisel. Bus- sijuhid on inimesed, kellega puutume kokku hommikuti, tööle ja kooli minnes, olles veel unised ning sealt tagasi tulles, olles väsinud päevatoi- metustest. Tervitused ja suht-

lus bussijuhiga võib määrata meie päeva meeleolu. Istudes bussi usaldame oma elu ja ter- vise inimese kätte, keda me ei tunnegi. Vahel tunneme end seal nii turvaliselt, et piken- dame oma ööund veel mõne minuti võrra, ometi ei lähe me bussijuhti selle eest tänama. Kuid miks mitte? Kui Sul on

olnud meeldiv kogemus bus- sijuhiga ja sa sooviksid teda tema professionaalsuse või heatahtlikkuse eest esile tõsta, siis anna meile teada!

Kui soovid esile tõsta mõn- da bussijuhti, siis

- täida vorm veebilhel: <https://kagu.ytk.ee/aasta-bussi-juht/> hiljemalt 31.10.2023.

- saada kiri Kagu Ühist- ranspordikeskusele, aadressile Kesk 20, Põlva, postiindeks 63308

- saada e-kiri info@ytk.ee,
- helista tel. 58558702

LUGUPIDAMISEGA SANDER SAAR juhataja

MTÜ Kagu Ühistranspordikeskus

Liigiti kogumine on lihtne – anna jäätmetele uus elu!

Jäätmed pole prügi, vaid ressurss, millest saab valmistada uusi või samaväärseid asju. Kuid see on võimalik vaid siis, kui jäätmed on liigi kaupa eraldatud. Andes oma panuse liigiti kogumisse, hoiad keskkonda, säästad raha prügiveolt ning mõjutad ka teatud toodete hinda tulevikus.

Eesti inimeste kodudes tekib igal aastal ligikaudu 400 kg jäätmeid inimese kohta, millest ringlusse jõuab vaid u 30%. Paraku jõuab suurem osa sorteerimata segaolmejäätmetena prügimäele või põletusahju. Prügimäele jõuavad ka esemed, mida saaks taaskasutada või ümber töödelda. Nii läheb raisku palju väärtuslikku materjali, millest toota uusi asju.

Kodudes tekkivast prügist suure osa moodustavad biojäätmed ja pakendid. Biojäätmeid eraldi kogudes saab sellest ise oma köögivilja- või lilleaia jaoks kompostmulda teha. Konteinerisse kogudes tehakse biojäätmetest tööstuslikku komposti või biogaasi. Biogaasiga sõidavad näiteks Tallinna bussid, aga sellest saab ka toasooja ja autokütust.

Ka pakendite liigiti kogumine pole tühi vaev. Klaas on tänuväärne materjal, mida saab lõputult ümber sulatada uuteks klaaspakenditeks. Plastpakenditest saab teatud juhtudel samuti uusi pakendeid teha, samuti kasutatakse seda flüüsi tootmiseks. Laialdaselt tehakse plastist aga graanuleid, millest hiljem toodetakse elektripistikuid, ehitusmaterjali jms.

Et pakenditest saaks midagi uut teha, peavad need jõudma ülejäänud prügist eraldatuna pakendikonteineritesse. Selleks, et pakendite liigiti kogumine inimestele mugavamaks teha, plaanib riik lähiajal süsteemi uuendada. Eesmärk on, et inimesed saaksid lisaks biojäätmetele ka pakendeid ära anda kodu juurest lahkumata. Liigiti kogumisest peaks tekkima selge rahaline sääst.

Kraam kaasa kauplusse!

Aeg-ajalt kodust ravimisahatlit korrastades võime leida aegunud rohtusid. Kindlasti ei tohiks neid visata tualetipotti või olmeprügisse, sest nii satuvad need ained keskkonda. Juba praegu on Läänemeri ravimijääkidega reostunud ning see ohustab vee-elustikku. Vaid hoolsama käitumisega saame sellele pidurit tõmmata.

Kui kodus juhtub mikser või röstler katki minema, saab väikese elektroonika (kuni 25x25cm) viia tagasi suuremasse elektroonikapoodi või kaupluse juures asuvasse elektroonikajäätmete konteinerisse. Samuti on kõigis suuremates toidupoodides ja ostukeskustes olemas kogumiskastid patareide ja väikeste akude jaoks.

Kõik elektroonikaseadmed ja patareid sisaldavad nii väärtuslikke kui ka ohtlikke aineid, mida ühest küljest saaks ringlusse võtta, et nendest uusi asju toota, aga teisalt on need tavaprügi hulka visates suureks ohuks inimestele ja loodusele.

Järgmiseks jäätmejaama!

Oma asjatoimetuste teekonda plaaneerides tasub läbi käia ka jäätmejaamast. Sinna saab viia vanapaberit ja katkised riided, aga ka vanaelektroonikat ja ohtlikke jäätmeid.

Kui kauplused võtavad vastu vaid väikeelektroonikat, siis jäätmejaama saab tuua lisaks ka vana külmkapi, televiisori, pesumasina jm suured seadmed, mis üldjuhul võetakse teatud mahus vastu tasuta. Samuti saab nii ära anda kodus tekkivaid ohtlikke jäätmeid: kodukeemiat, värve ja lahusteid, akusid ja leedlampe. Ohtlike jäätmete sattumist keskkonda peab vältima, sest see mõjutab nii pinnase, joogivee kui õhu kvaliteeti.

Ka vanapaberit ja papijäätmeid peab neid liigiti koguma. Vanapaberist tehakse joonistus- ja tualettpaberit, liigiti kogutud papist saab jõupaberit ja uusi kartongpakendeid. Ajalehtedest valmivad aga munarestid, uued ajalehed ja soojustusmaterjalid.

Anneta ja aita!

Tähtis on mees pidada, et KORRALIKUD, TERVED JA PUHTAD ASJAD TASUB ALATI SAATA UUELE RINGILE. Nii aidad vältida jäätmeteket ja annad olulise panuse keskkonna heaks. Teisalt võib aga sinu üleliigne kapp, korralik kampsun või terve tehnika olla suureks abiks mõnele teisele inimesele, kes uusi tooteid endale lubada ei saa.

Ja mis veelgi olulisem – enne asja soetamist mõtle, kas sul ikkagi on seda vaja, ja jäta üleaarused ostud tegemata. See on kõige parem viis keskkonnahoidu panustamiseks.

Vaata lisaks: kuhuviia.ee

Noorte aktiivne suvi

Kevadel kirjutasid noored Euroopa Solidaarsuskorpuse projekti nimega „Võru maakonna noorte aktiveerimine ja kaasamine”. Projekti meeskonda kuuluvad Cerda, Kaisa, Joosep, Laura ja Karoliine. Projekti raames toimus kolm üritust – Võrumaa noorte suvepäevad, ristsõna rada ja rattaorienteerumine. Juuli kuus oli meil üleval ristsõna rada. Kus küll osalejaid väga palju polnud. Osalemas käidi kogu perega. Saime neilt väga positiivse tagasiside. Siit on ainult õppida selliseid üritusi tuleb teha kevadel.

26. august toimus autoorienteerumine, kus kokku osales 11 tiimi. Selle aasta teemadeks olid liikumine ja saunad. Üritus on suunatud 18+ noortele ja nagu viimased aastad näitavad siis huvi selle ürituse vastu on suur. Võistlema tulevad ka naaber valdade noored.

Veelkord suur AITÄH meie imelistele sponsoritele, kes meile ikka hoogu juurde annavad ja toetavad!

Antsla Tarbijate Ühistu, Varuosahunt, Timpka Auto-ja Motovaruosad, Baltstar Grupp OÜ, Eesti Maanteemuuseum, Kraavi Motosport, Jaanus Kala Viievõistlus, Kohvik Stefan.

Suur tänu veel ka kõigile, kes punkte läbi viia aitasid: Avo, Viljar, Tiina, EKA tuden-

gid, Jaanika, Karin, Gabriel.

Ning meie suurepärane korraldusmeeskond: Laura Vassiljev, Maarja Liba, Elisabeth Geier, Ferdinand Rauba, Kristina Siska

27. augustil toimus esmakordselt Boose järve ääres Antsla valla noortevolikogu korraldatud võrkpalli rahvaturniir. Uus võrkpalliplats sai Boose järve äärde üles pandud Eesti Võrkpalli Liidu projekti „Võrguplatsid korda“ abil. Projekti kirjutamise ja esitamise eest vastutasid Laura Lääts ja Aleks Antsi. Tänu Antsla valla

ja õpilasmaleva abile, sai plats ette valmistatud ja võrk püsti. Kuna üritus toimus esimest korda, siis esmalt registreerus vähe võistkondi ja kartsime, et üritus tuleb ära jätta. Meie kõigi üllatuseks registreeris võistluspäeva hommikuks kokku 6 võistkonda ja kohale jõudes oli võistkondi lausa üheksa. Võistluse korralduses aitasid kaasa Antside perekond ja kunagised Kuldre võrkpalli treenerid Anneli ja Lehti. Kogu üritus sujus väga hästi, ilm soosis rannas võrkpalli mängimist ja mängu kulgu oli põnev. Janu kustu-

tamiseks oli meil omaltpoolt pakkuda igale mängijale vee-pudel tänu Antsla COOP-ile. Kolm parimat võistkonda olid: võistkond Nimetu (I koht), võistkond Vaher (II koht) ja võistkond Duum (III koht). Parimatele olid auhinnaks spordijoogid ning COOP-i ja Vaht-rasalu kohviku kinkekaardid. Üritus meeldis nii osalejatele kui korraldajatele ja ei jää kindlasti viimaseks.

LAURA LÄÄTS
EERIKA LÄÄTS
MARI-LIIS PÄRNA

Kuldre Sipsikud jätkavad „Seikluste Laegas” programmiga – miks?

Seikluste Laegas (inglise keeles „Toybox”) on teaduspõhine 4–7-aastaste laste tervislike tootumise- ja liikumisharjumuste kujundamisele suunatud laste- ja noorvanemate kaasav programm lasteaias. Programmis keskendutakse neljale põhiteemale: tervislik söömine, istumisaja vähendamine, teadlik vee joomine ja piisav liikumine. See programm on välja töötatud 10 Euroopa riigi teadlaste ja praktikute koostöös ning Tervise Arengu Instituudi ja valdkonna ekspertide ning praktikute poolt kohandatud Eesti oludele. 2022/23 õppeaastal katsetasid seda programmi 9 Võrumaa lasteaeda. Lääsisime edukalt selle uurimusliku osa eelmisel õppeaastal – aga miks me siis ikkagi otsustasime jätkata. Põhjusi on mitmeid. Kuna haridus- ja terviseametite koostöös on lastevanemate toetaja, siis otsustasimegi lastevanemaid teatada ning neile pidevalt meelde tuletada, et peale numbrite ja tähtede õppimise on väga oluline liikumine, toitumine, vee joomine ja kvaliteetne veetmine oma lapsega.

Liikumine – on lapse igapäevaelu ja arengu loomulik osa. Laste liikumise uuringud

nii Eestis kui ka väljaspool näitavad, et juba lasteaiaaegsed ei ole tervislikuks arenguks iga päev piisavalt füüsiliselt aktiivsed. Tehnoloogia arengu ja selle kasutamise tõttu kujundab laste igapäevaelu aina enam istuv tegevus, näiteks teleri vaatamine, arvuti, tahvli või nutitelefoni kasutamine. Ka autos viibitud aeg lasteaeda ja kooli sõitmisel möödub istudes. Õues oleku aeg väljaspool lasteaiaaega on seevastu mõnekümne aastaga vähenenud. Kõik see mõjutab laste liikumisaktiivsust ja erinevate oskuste arenemist, mistõttu on vaja, et ka pered pööraksid teadlikult tähelepanu laste igapäevasele liikumise toetamisele. Koolieelikud peavad aktiivselt liikuma päevas kokku vähemalt kolm tundi, millest vähemalt 60 minutit on mõõduka või tugeva intensiivsusega, mis paneb hingeldama ja higistama. Infoks lastevanematele – enne kooli peab laps omandama kõik peamised liikumisoskused: ronimine, hüppamine, roomamine, palli viskamine, püüdmine, põrgatamine, palli löömine reketiga ja jalaga, taaskalu hoidmine, liikumine erinevate vahenditega, nagu tõuke- ja jalgratas, suusad jne. Laps omandab liikumisos-

kused ainult siis, kui talle neid oskuslikult õpetatakse ning tal on võimalus neid korduvalt harjutada – olla piisavalt aktiivne iga päev.

Toitumine – mitmekesine toiduvalik on tähtsal kohal, sõltumata inimese vanusest, sest nii saab keha kätte vajalikud toitained, et olla terve ja tugev. Varajases lapsepõlves kinnistunud tervislikud toitumisharjumused säilivad ka täiskasvanu eas. Lapsed ei vali ise toitu teadlikult, vaid nende valikud põhinevad täiskasvanute poolt pakutaval, eeskujudel (lapsed jäljendavad õpetajaid ja vanemaid), maitse-eelistustel, emotsioonidel ja soovidel. Lastel peab kujunema arusaam, mida peaks sööma iga päev ja mida ainult väikestes kogustes ja teatud juhtudel. Soovitused vanematele: muutke köögi- ja puuviljade ning marjade söömine ahvatlevaks, proovige ja avastage koos lastega uusi toite, valmistage ja sööge koos lastega erinevaid toite.

Vee joomine – on väga oluline. 3–6 aastased lapsed peaksid päevas jooma 600 kuni 800 ml vett. Tegelikult joovad paljud lapsed piisava veekoguse asemel liiga palju magusaid

jooke (karastus- ja mahlajooke ning tavalisi puuviljamahlu vms). Enamik neist sisaldavad suures kogustes (lisatud) suhkrut. Kui lapsepõlves juuakse regulaarselt magusaid jooke, kujuneb käitumismuster, mis väga tõenäoliselt jätkub ka täiskasvanuna. Siis aga on tugevalt kinnistunud käitumisharjumusi oluliselt raskem muuta. Seega on koolieelne iga parim aeg, et harjutada lapsi vett jooma ja eelistama seda magustatud jookidele. Nii on võimalik ka magusa maitsetundlikkuse lävi hoida madalal, sest lapsed õpivad hindama üksnes veidi magusaid toiduaineid. Meeldetuletus vanematele: parim janu jook on vesi, muutke joogivesi lapsele alati kättesaadavaks, tuletage lapsele vee joomist korrapäraselt meelde, tehke lastega veejoomisharjumusi toetavaid lõbusaid tegevusi.

Seega siis Sipsikute lastevanemad, jätkame samas tervist toetavas hoos edasi ka sel õppeaastal ja head alanud õppeaastat kõigile, nii lastevanematele kui õpetajatele.

KRISTINA ABSALON
Kuldre Kooli lasteaed Sipsik
Õppealajuhataja - õpetaja

„Kiusamise vastu alati ma astun..“

Käesoleva aasta augustikuus sai Antsla Gümnaasium rõõmustava uudise – Sihtasutus Kiusamisvaba Kool andis meile aasta kiusuennetaja kooli tiitli. Meie kool valiti välja 11 sellele tunnustusele kandideerinud kooli hulgast. Tiitli saamisel said otsustavaks lisaks KiVa – tundide läbiviimisele ja kiusamisjuhtumite lahendamisele erinevad programmi toetavad lisategevused.

SA Kiusamisvaba Kool asutati 2012. a eesmärgiga muuta Eesti koolid kiusamisvabaks. Antsla Gümnaasium otsustas KiVa- programmi liituda 2018. aasta algul. Kuna programm on teadus- ja tõenduspõhine, äratas see usaldust. Lisaks kiusujuhtude lahendamise süsteemile tegeletakse ennetustöö ja väärtuskasvatusega.

Antsla Gümnaasiumi KiVa- meeskond läbis baaskoolituse aprillis 2018. Klassijuhatajad läbisid KiVa- veebikoolituse, et olla valmis süsteemseks ja järjepidevaks kiusuennetustööks.

Kuidas tegutseda, märgates kiusamisjuhtumit?

Kiusamisest teatamiseks tuleks pöörduda klassijuhataja, KiVa -meeskonna liikme või ükskõik millise teise kooli töötaja poole. Kooli töötaja, kelle poole pööratakse, täidab eeluringu ankeedi, mis edastatakse KiVa- meeskonnale. Antsla Gümnaasiumi KiVa- meeskond koosneb kuuest liikmest: Tiina Kübarsepp, Katrin Martinfeld, Kaja Simisker, Mirvet Kulberg, Monica Kõivisto ja Ülle Anier.

Mis on kiusamine?

KiVa-programm defineerib kiusamist järgmiselt: kiusamine on, kui üks inimene paneb teist inimest meelega ja korduvalt end halvasti tundma ning kannatajal on raske end kaitsta. See tähendab seda, et samale inimesele tehakse korduvalt liiga tegevustega,

mis on teadlikud ja tahtlikud. Sealjuures on kiusatav ja kiusaja mingil moel ebavõrdses seisus, mis teeb ohvrile enda kaitsmise keeruliseks (kiusaja on kas tugevam, populaarsem, vanem vms).

Regulaarsed KiVa- tunnid toimuvad 1., 4. ja 7. klassis. Teistes põhikooli klassides kinnistatakse õpitut. SA Kiusamisvaba Kooli poolt on antud mitmekülgset materjalid tundide läbiviimiseks. Regulaarselt toimuvad KiVa- meeskonna ühised aruteluringid klassijuhatajatega. Nii vahetatakse kogemusi ja toetatakse üksteist. Korrapidajad õpetajad kannavad vahetundides kollaseid KiVa-veste, millega torkavad silma ülejäänud koolipere hulgast.

Igal kevadel viib SA Kiusamisvaba Kool läbi anonüümse õpilasküsitluse. Oleme rõõmsad, et küsitluse tulemused näitavad kiusamisjuhtumite vähenemist võrreldes eelmiste õppeaastatega ning vabariigi teiste KiVa – koolidega. Vaatamata sellele teeme ka edaspidi tõhusat ennetustööd.

Missuguseid üritusi oleme oma koolis kiusuennetuseks korraldanud?

Õpilased on kujundanud KiVa - plakateid, - märke ning - lippe. Valminud töödest on korraldatud näitused. Koostööna on valminud KiVa - „lapitekk“. Iga 1.-6. klassi õpilane joonistas selle tarbeks paberist ühe KiVa – teemalise ruudukese. Kooli töötubade päeval ja jõululaadal on KiVa – tegevused alati esindatud. Toimunud on ka KiVa mängu - ja tantsu- hetunnid koostöös T.O.R.E- liikmetega. Koos mängimise ja tantsimise eesmärk on arendada õpilastevahelist koostööd ja sallivust.

Lööme kaasa ka erinevatel rahvusvahelistel päevadel. Nii oleme tähistanud sallivuspäeva, mil kogu koolipere kätest kinni hoides „ kallistas“ koolimaja. Roosa särgi päeval kandisime roosades toonides rõivaid. Rahvusvahelisel kallistamis- päeval olid lastel kaasas kaisuloomad, mida oli võimalik koolipäeva jooksul kallistada. Samuti käis sel päeval koolimajas ringi TORE-kate maskott TOREvant, kes pakkus soovijatele oma suurt ja sooja

kallistust. Aitäh- päeval kutsusime kõiki üles üksteist märkama ja tunnustama.

Tänu kooli muusikaõpetaja Kerli Hellamaale on meie koolil oma KiVa – laul, mida on lauldud nii sallivuspäeval kui ka esimese koolipäeva aktustel.

KiVa- kevadmängud on toimunud nii kooli staadionil kui ka koolimaja ümbruses. Erinevates tegevuspunktides toimusid aktiivse liikumise- na kooli väärtustel põhinevad koostöömängud. Mängude valikul on oluline saada positiivne emotsioon.

Traditsiooniks on saamas kevadine pannkoogikolmapäev. Sel päeval küpsetab KiVa – meeskond koos abilistega pannkooke, mida on võimalik soovijatel osta kooliõuel asuvast kohvikust.

Oma ennetustegevustega soovime saavutada selle, et meie koolipere iga liige tunneks, et ta on väärtuslik, seega ka õnnelik.

Kiusamisvaba aastat!

KIVA - MEESKONNA NIMEL
TIINA KÜBARSEPP JA
MONICA KÕIVISTO

Uus õppeaasta Lusti Lasteaias

Aastal 2023 on lasteaias mitmed asjad teistmoodi ja läheme uute mõtetega edasi! Suvine valverühm andis majale terveks suveks laste naeru ning varsti avatav uus rühm tekitab ootusärevust kogu lasteaiaperes. Kahes rühmas hakkame toimetama assistendi süsteemi järgi. Veel on vara rääkida plus- sidest või miinustest: me alles kohaneme ja proovime. Uudne ja positiivne on ka söimerühmast koolimineku- ni samas rühmaruumis, samade õpetajatega. Kindlasti annab see lapsele turvatunde ja väike laps ei pea kohanema aasta möödudes jälle uute õpetajatega. Õpetajad on igati valmis selleks väljakutseks, kõigil on hea meel minna enda rühma lastega koolini välja.

Lasteaia selle õppeaasta eesmärk MINA HOIAN MAA- ILMA JA MAAILM HOIAB MIND annab aimu meie püüdlusest järjest keskkonnateadlikuma lapse arengu toetamisel. Kindel siht on saada kevadeks Rohelise Kooli lipp. Uue rühma avamisel alustame väikest projekti koostöös lastevanematega: prügi sorteerimine rühmades. Iga rühma lapsevanemad meisterdavad omavahelise koostöö tulemusena oma lapse rühmaruumi kolmeks jagatud prügikasti. Oleme loonud taimekastid enda maheaeda ja neid teeme kevadeks veel juurde. Suverühma lapsed said juba maitsta herneid, teesegud tulevad ürdipeenrast ja maitserohelist jagub veel sügiseks. 40%-50% meie köögis kasutatud toorainest on mahe, lapsed ja õpetajad on toidu kvaliteediga rahul.

Igapäevast õppetööd mitmekesistavad robotikavahendid. Meie lasteaiapere töötab päevast päeva selle nimel, et pakkuda lastele võimalikult sisukat ja põnevat päeva. Uue projektiga (kogumaksumuses 2355.01 eurot) soetasime 29 erinevat digi- vahendit: Footon robotid, Cubetto robotid-väikestele lastele, Intelino nutirongi stardikomplekti koos rajalaiendus komplekti, silla komplekti, jaamade ning tunnelite komplektiga. Kõik õpetajad osalesid Nutivõluri poolt pakutud sisukal koolitusel. Mõned rühmad võtsid juba kevadel robotid kasutusse. Käesoleval õppeaastal soovime sisse viie diginäda, kus lapsed saavad nädala jooksul nutirongiga mängida. Nutirongi raudtee kokku- panek on põnev ja aeganõudev protsess. Kui rong kord valmis saab, siis jätkub lastel sellega mängulusti terveks nädalaks. Hea on tõdeda, et õpetajad võtsid samuti uued robotid hästi vastu.

Kõik lapsed on Lusti Lasteaias hästi ja turvaliselt hoitud ning tugiteenused on tagatud. Liikumisaastale otsa vaadates pakub liikumisõpetaja lastele rohkelt liikumisrõõmu. Meie majas on ametis uus muusikaõpetaja Annika, kes on kaasa toonud uut lähenemist: lapsed on uue õpetaja soojalt vastu võtnud. Huvi- ringid toimuvad kolmel korral nädalas ja liikumisaasta võtmes: SEPPS spordiring, lasteaiataantsuring ning FC Helios jalgpall.

28. septembril toimub meie vahva, traditsiooniline Mikkli- laut.

Läheme positiivselt vastu uuele õppeaastale! Oleme rõõmsad hea koostöö üle lapsevanemate ja kogukonnaga.

ELINA ANTISI
Lusti Lasteaed, õppejuht

SPORDIKAJA

Oleme uhked oma spordiharrastajate ja nende tulemuste üle.

Motospordist

19.08.2023 toimusid Lätis Kulbenes maastikusõidu Läti meistrivõistlused. Klassis CT1 said Üllar AHI / Indrek PALUTEDER kokkuvõttes 5. koha.

25-26.08.2023 toimus Järvamaal Humus Paide ral-

ly, mis oli ühtlasi Eesti meistrivõistluste etapp. Andre KURG / Andri ÕUN saavutasid üldarvestuses 43. koha ja klassis EMV5 10. koha

Erko SIBUL / Kev- in KEEROV saavutasid

üldarvestuses 53. koha ja klas- sis EMV 7. 8. koha

Septembri esimesel nädala- lavahetusel toimusid Harju- maal Laitses kardispordi Ees- ti meistrivõistlused. Klassis Rotax Junior saavutas Oliver

Kurg III koha. III koht saavu- tati ka hooaja kokkuvõttes.

15.09-17.09.2023 toimusid Lätis Jelgavas kardispordi Leedu-Läti meistrivõistlused.

Oliver KURG saavutas klassis Rotax Junior 4. koha.

Hooaja kokkuvõttes saavu- tas Oliver KURG Leedu meis- trivõistluste arvestuses I koha.

15.09-17.09.2023 toimusid Läänemaal Ridasal maasti- kusõidu Eesti meistrivõistlused. Võistluse nimi - Vaga Vesi 2023.

Klassis ET1 saavutasid Üllar AHI / Indrek PALUTEDER I koha. I koha saavutasid nad ka hooaja kokkuvõttes, seega on meie mehed maastikusõidu Ees- ti meistrid !!!

Palju õnne kõikidele!

TASUB TEADA

Sügisene reis

MTÜ Sügismeloodia korraldab 04.10. ekskursiooni Valgamaale. Külastame Mulgi Elamuskeskust Taageperas. Seejärel läheme klaverimuuseumisse Holdre lossis. Seal teeb meile muusikalise tuuri kas Alo Põldmäe või Eve Müür. Peale seda läheme Tõrva restorani „Goodewind” lõunatama. Tutvume pisut ka Tõrva kesklinnaga. Tagasiteel käime läbi Barclay de Tolly mausoleumist.

Reis algab hommikul k. 8.30 Antslast. Reisi maksumus on 35 eurot. (piletid ja toit).

Reisi soovist palun teatada Maia Parts tel. 56224614 või e-mail maiaparts46@gmail.com

Tasuda saab nii sularahas kui ka ülekandega a/a Antsla Eakate klubi Sügismeloodia EE282200221078592439.

Õnnitleme uusi vallakodanikke ning nende vanemaid!

OSCAR
ROSANNA
KIANDRA

Palju õnne!

85

MAIMU LINDSALU
ELLE KASEORG
TIIA KÄNGSEPP

80

VIIVI KURELAUK
VIIVI TAMM

75

MARE EISENBERG
SIRJE VESSIN
ELBE KURS
HELE PIHLAK
SALME TAAL
MAIVI PILL

70

MERJA IRENE VAINIO
HANS KUUSMAA

Südamlik kaastunne lahkunu lähedastele!

KAIDO REINUP

02.01.1940 - 14.09.2023

URVE MERISALU

07.02.1932 - 12.08.2023

Vanavanemad koolipingis

Septembrikuu 2. pühapäeval tähistatakse vanavanemate päeva. Üle mitme aasta tähistasime vanavanemate päeva ka Kuldre Koolis. Kuna pühapäevad ei ole koolipäevad, siis ootas koolipere vanavanemaid kooli külla esmaspäeval, 11. septembril.

Alustuseks oli vanavanematel võimalus osaleda oma lapselapse koolitunnis. Sel korral jagus vanavanemaid matemaatika- ja muusikatundi, inglise keele tundi ja rütmikasse. Seejärel meisterdasid vanavanemad koos oma lastelastega helkureid, mis peatselt saabuval pimedajal kindlasti kasutust leiavad. Ühisel kohvilauas maiustati kooli kokkade küpsetatud õunakoogiga ning vahetati muljeid koolitundides osalemisest. Vanavanemate arvates olid tunnid toredad ja erinesid palju nende endi kooliajast.

Matemaatikatunnis selgus aga ka tõsiasi, et korrutustabel on ikka samasugune ja vastused pole ajaga muutunud. Muusikatunnis lauldi ja mängiti

üheskoos pilli. Rütmikatunnis osalenud vanaisa nentis aga, et kiiruse poolest jääb tema 1. klassi õpilastele alla. Loodame, et järgmisel

aastal on meil taas võimalus vanavanematega koolimajas kohtuda.

KADRI HILLAK
Kuldre Kooli huvijuht

KIRIKUTEATED

Kuus päeva tee tööd, aga seitsmendal päeval puhka! Ka künni- ja lõikusajal pea puhkust! 2Ms 34:21

29. september Peaingel Miikaeli ja kõikide inglite püha ehk miiklipäev. Kell 11.00 Urvaste pastoraadis.

1. oktoober Koguduse reis Rapla kirikusse. Kell 11.00 Urvaste kirikus ei toimu.

8. oktoober Lõikustänapüha Kell 11.00 Urvaste kirikus. Pärast sügisandide õnnistamist toimub kirikus fotonäituse „Külvasime lootuses“ avamine. Näitus jääb avatuks aastavahetuseks.

Kell 14.00 Heimtali kirikus

15. oktoober

Kell 11.00 Urvaste kirikus lastejumalateenistus. Pühapäevakooli õppeaasta algus. Tunnid hakkavad toimuma üle pühapäeviti Urvaste pastoraadis. Oodatud on lapsed vanuses 6-12. Kell 16.00 Antsla palvemajas

22. oktoober Kiriklik misjonipüha Kell 11.00 Urvaste kirikus Kell 16.00 Antsla palvemajas

29. oktoober

Kell 11.00 Urvaste kirikus Kell 16.00 Antsla palvemajas

2. november hingedepäev.

Kell 16.00 Antsla surnuaiakabelis Kell 17.00 Urvaste surnuaiakabelis

KULTUURIKALENDER

SEPTEMBER

30. Linda rahvamaja 50. juubel koos Anne Veskiga, Linda Rahvamaja

OKTOOBER

1. Tsooru mälumänguturniir, Tsooru rahvamaja
6. Antsla Acoustic: Laura Põldvere, Antsla Kultuurikeskus
9. Eesti mängufilm „Vigased pruudid” Antsla Kultuurikeskus
10. Eesti mängufilm „Vigased pruudid” Tsooru rahvamaja
11. Komöödiateatri etendus „Anne Paluver- ikka veel 27” Antsla Kultuurikeskus
14. Käsitöökodade üle maa: klaasehete töötuba, Uue-Antsla Rahvamaja
14. Tsooru rahvamaja 95 juubelipidu, Tsooru rahvamaja
17. Vallavillak, Antsla Kultuurikeskus
20. Tantsuõhtu ansambliga Kruiis, Uue-Antsla Rahvamaja

VANAD UUDISED

Võru Teataja 18. september 1993
HAUKA KULLER

VÕRU-VILJANDI TEE 30. KILOMEETER EHK SUURE ASJA VÄIKE ALGUS

Võrust saab Mulgimaa pealinna kaema sõita mitut moodi ning mitut teed kasutades.

Kui valida tee, mis viib läbi Sõmerpalu ja Linnamäe, satub reisija läbima asustatud punkti nimega Uue-Antsla.

Nimetatud kohas avas läinud teisipäeval ukse erapoeke, millele alusepanijateks sama küla noored mehed Peeter Tarikas ning Rudolf Laula.

Iga uudne ettevõtmine tekitab uudishimu. Nii oli ka selle päeva pärastlõunaks vastavatava poe ette paras hulk rahvast kogunenud. Esimeseks ostjaks oli meesterahvas, uskumuse kohaselt pidi see äri heaks kordaminekuks hea märk olema.

Rõskest sügispäevas astud sooja, valgese, hubasessa, värske puidu ning värvi järe-

le lõhnavaesse ruumi. Epiteete võiks kasutada veelgi enam, kui märkad leti tagant naeratavaid noorikuid. Käsi sirutub iseenesest rahakoti poole, sest ei tihka ju sellisest kohast paljakäsi lahkuda.

Õigemini pidi katusealune valmis saama juba südasuvel, kuid asjaolude mittesoodsal kokkusattumisel juhtus see alles nüüd. Mööda maanteed ei vura enam nõndapalju lääne päritoluga masinaid, nagu veel kuu aega tagasi, aga üks suvisid tule jälle.

Kaup, mida pakutakse, on igapäevane. Leib ja sai tulevad Võrust; iga päev püütakse seda pakkuda värskest; osa kaubast tuleb Võru Lihakombinaadist ning osa Tartu Külhmoonest. Tänu otsesidemetele on nii mõnegi esmatarbekauba hin-

nad selle võrra ostjale taskukohasemad kui üle tee asuvas Antsla Tarbijate Ühistule kuuluv poes.

Edaspidi olevat plaanis rakendada ka ettetellimist - leivakombinaadi nomenklatuuri kuuluvate kaupade osas vähemalt. Liha ja subproduktidega olevat lood aga kurvemad - nappib loomi.

Müüjad, kes ei paistnud olevat küll väga ründava iseloomuga, püüdsid teha reklaami ka pakisuppidel, mis pärit Hollandist ning mille hind sel-line, et kaalub üles supitegemise vaeva ja ka kulu.

Kui pärisin Rudolf Laulalt tulevikuplaanide kohta, oli mees napisõnaline; ütles enesekindlalt toonil ainult seda, et „tänane asi on suure asja väike algus.“

Kohaliku küla kõige noorema rahva seas „Peetri Pätsikeseks“ ristitud pood on esimene eraettevõtluse näide Uue-Antsla mail.

Momendil on väljatöötamisel reklaamplakatid, lähitulevikus on kavas laiendada ka pakutavat kaubassortimenti.

Huvi pärast tasub aga piiluda tumedate aknaklaaside taha kõigil neil, kel nälga ja janu kipuvad teel Võrru või Viljandisse silmanägemist ära võtma.

Kauplus töötab puhkepäevadeta kella 8st 21ni.

Jõulupühadel tuleb ilmselt mõnepäevane paus.

Pildi teeme järgmisel korral - ausõna.

KALEV ZIMMERMANN

KÄSITÖÖKOJAD ÜLE MAA

14. - 15. oktoobril algusega kell 11
Uue-Antsla rahvamaja käsitöötare

KLAASEHETE VALMISTAMISE ÕPITUBA

juhendaja Evi Zirk

Osalustasu 10 eur
sisaldab kuue ehte valmistamise materjale

UUE-ANTSLA
RAHVAMAJA
ANTSLA VALLA KULTUURIKESKUS

Info ja registreerumine:
Kati, tel 56686466

Koduste laste
LAULU-MÄNGURING
(vanus alates 6.elukuust koos vanemaga)

Urvaste Seltsimajas
esmaspäeval, 9.oktoobril 2023 kell 10.30

Laulame, liigume, mängime pille, avastame ennast ja ümbritsevat maailma

Osalustasu 5€

Juhendaja Erma Kallasse
info ja registreerimine 53826571
erma.kallasse@gmail.com

LINDA RAHVAMAJA LAVAL

2 QUICK START

REEDE, 3. NOVEMBRIL kell 21.00

DJ HENRI K SOUND AVATUD BAAR

PILET EELMÜÜGIST 20€ KOHAPEAL 25€

EELMÜÜGIPILETID ÜLEKANDEGA 2. NOVEMBRI ÕHTUNI
BOOSE SELTS A/A EE881010220095014017,
SELGITUSSE "20S" JA PILETITE ARV

LAUDADE BRONEERIMINE
TEL 56472714 KADRI
TEL 56479056 HANNA

LAUDADE BRONEERING KAOTAB KEHTIVUSE KELL 22.00
PIDU ALATES 1S. ELUAASTAST!

BOOSE SELTS

**FITNESS
BODYART**

ALATES 26. SEPTEMBRIST
ANTSLA GÜMNAASIUMI VÕIMLAS

FITNESS T & N kell 18.30
BODYART T & N kell 19.30

4EUR/TUND

TREENER KAIA PRUULI
tel. 53909504

TULEMAS

R, 6.okt 20.00
LAURA PÕLDVERE

R, 17.nov 20.00
KAISA LING THING

antsla acoustic

Hardi Volmeri ja Kiur Aarma film

**TUMALAGA
ROCK'N'
ROLL**

HARDI ELU
ESIMENE JAGU

Urvaste Külakinos
esmaspäeval
9.oktoobril
kell 19.10
JUMALAGA,
ROCK'N'ROLL.
Hardi Volmeri ja
Kiur Aarma haarav
dokumentaalfilm.
Muusikast ja elust.
Pilet 5/4 €

ANNE PALUVER
ikka veel 27!

Kahes vaatuses KOMÜÖDIATATER
1 50 38 045

10.10 KILINGI-NÕMME KLUBI
11.10 ANTSLA KULTUURIKESKUS
12.10 RÄPINA KULTUURIKESKUS
13.10 KANEPI SELTSIMAJA
19.10 LAEKVERE RAHVAMAJA
21.10 RIISIPERE KULTUURIMAJA
22.10 TARTU KARLOVA TEATER kl 16
25.10 VILJANDI SAKALA KESKUS
27.10 RAKVERE KULTUURIKESKUS
28.10 TALLINN NÕMME KULTUURIKESKUS
14.11 KEHRA RAHVAMAJA
15.11 KIVIÖLI RAHVAMAJA

WWW.ANTSLAKULTUUR.EE

PAARU OJA VELBERG MAARJA JOHANNA MÄGI OSKAR SEEMAN MARIA TERESA KALMET SIMO ANDRE KADASTU HARRY KÖRVITS

MULGID TULEVAD!

VIGASED PRUUDID

ANTSLA KULTUURIKESKUS 9.OKT 19.00
TSOORU RAHVAMAJA 10.OKT 19.00

KINODES 6. OKTOOBRIK PILET 6 EUR

Hei, ingerisoomlane!

Anna valimistel oma hää!

Valimistel saavad hääle anda täieskalised isikud, kes on kantud soome vähemusrühvuse rahvusnimekirja Eestis. Valija elukoha aadressile saadame postiga kandidaate tutvustava brošüüri ja hääletusedeli koos ettemakstud ümbrikuga. Tee oma valik ja postita ümbrik hiljemalt 2. oktoobril.

Aitäh Sulle panustamise eest!

Ingerisoomlased ja Eestis elavad Soome päritolu inimesed on valinud oma esindusvormiks Eestisoomlaste Kultuuriomavalitsuse – ESKO, kes kaitses soome vähemusrühvuste huve keele ja kultuuri säilitamisel. Kultuuriomavalitsust juhib kultuurinõukogu, mille 21 liiget valitakse iga kolme aasta tagant uuesti, nii ka tänava oktoobris.

Rahvusnimekirja saavad ennast paluda kanda Eesti kodanikud, kelle alaline elukoht on Eestis ja kes identifitseerivad end soomlastena või ingerisoomlastena, soovivad säilitada oma keelt ja kultuuri või isikud, kes soovivad toetada soome ja ingerisoomse vähemusrühvuse püüdlusi oma keele, kultuuri ja rahvusliku eneseteadvuse säilitamisel.

2023. aasta valimistel saab osaleda, kui oled rahvusnimekirja registreerunud enne 9. juulit 2023. Peale seda on ikka mõtet registreeruda, sest siis saad kogukonna ametlikuks liikmeks ja osaleda valimistel edaspidi. Et kultuur püsiks, saad soovi korral rahvusnimekirja kanda ka oma alalised lapsed.

ESKO tegemistes saab kaasa lüüa ka sinna ametlikult kuulumata. Vaata meie kodulehel ja Facebooki ringi ja kui miski sind kõnetab, võta ühendust! Ehk on sul mõni idee, mida ESKO võiks sinu abiga teostada?

Infot leiad: eestisoomlane.ee

Tule ja tähistage Ingeri päeva!

PAIDES: 5.10, kell 11
Lai 33
Avatakse Paide Keskramatukogus fotonäitus

TALLINN: 3.10, kell 13
Pärnu mnt 8, 5. krs, uksele nr.6
Piibitund. Filmi vaatamine.
Saab tutvuda seltsiga

JÕHVIS: 8.10, kell 13
Ingeri majas, Sompas 5b
Kontsert, koor Orvokki ja külalised. Saab tutvuda seltsiga

TARTUS: 5.10, kell 17
Veski 35
Ingeri murdekeele ring, kontsert ja simman

Legend:
Seltside asukohad

Juurte juurde!
Osale valimistel oktoobris

**EESTISOOME
KULTUURINÕUKOGU
VALIMISED 2023**

30. SEPTEMBER 2023 KELL 20.00

PEOÕHTU ON TÄIS ÜLLATUSI

LINDA RAHVAMAJA

50

KULDSE JUUBELI PUHUL LAVAL KULDNE DIIVA

Anne Veski

DJ HENRI K SOUND

Pilet eelmüügist 18€ kohapeal 22€

AVATUD BAAR

LAUDE BRONEERIMINE
tel 56472714 Kadri
tel 56479056 Hanna

Eelmüügipiletid üleandega 28. septembri õhtuni
Boose Selts a/a EESS1010220095014017,
selgitusse "Linda Rahvamaja 50" ja piletide arv.

LAUDE BRONEERING KAO TAB KÉHTIVUSE KELL 21.30.

KORRALDAB BOOSE SELTS TOETAB ANTSLA VALD

PIDU ALATES 18. ELUAASTAST!

20. OKTOOBRI kell 19.00
UUE-ANTSLA RAHVAMAJAS

TANTSUÕHTU

Ervin Lillepea ansambliga

Kruis

KOHVIK Pilet Fientast 10 eur, kohapeal 15 eur Info tel 56686466

antslakultuur.ee

14. OKT 19.00

TSOORU RAHVAMAJA

95

SÜNNIPÄEVATORT

Pilet 10 eur eelmüügist ja kohapeal fienta

AVATUD kultuurikohvik

Tantsuks mängib

STARTER

antslaurahvamaja

VALLAVILLAK

MEELELAHUTUSLIK MÄLUMÄNG

T	19. SEPT	18.00
T	17. OKT	18.00
T	14. NOV	18.00
T	12. DETS	18.00

Antsla Kultuurikeskuse saalis

Osalustasu 1 eur/osaleja

Kuni 10 võistkonda (max 3 liiget)

noored/täiskasvanud - eraldi punktide arvestus

TSOORU MALUMÄNGUR

Tsooru Rahvamajas

PÜHAPÄEVAL

1. OKT	14:00
5. NOV	14:00
3. DETS	14:00

Võistkond 3 liikmeline
Osalustasu 2 eur/inimene

Info: Krista 58534682

SÜGISE MATK

AVASTAME PÄRSIMÄE RATTARADA

START STAADIONILT

Matka pikkus u 10 km.
Kes soovib vähem kõndida, võib liituda matkaga kell 12:30 Pärsimäel

15.10.2023 KELL 12:00

HÄÄKA VELOKLUBI

Antsla vald
Hää väega koos

TALUTURG

Antsla turuplatsil

7. ja 21. OKTOOBER

alates kl 9.00

Antsla Valla Leht

Väljaandja:
Antsla Vallavalitsus, F.R.
Kreutzwaldi 1, Antsla linn
66403 Antsla vald
tel 785 5164, vald@antsla.ee

Toimetaja:
Kalev Joab,
kalev@antsla.ee
Küljendus:
MK Meedia OÜ,
info@mkmeedia.ee

Trükk:
Printall
Tiraaž:
1915
Kohaletoimetamine:
Omniva

**Kaastööd
palume saata
17. oktoobriks
kalev@antsla.ee**

MÜÜA KÜTTEPUID,
ERINEVAS MÖÖDUS.
Okas- ja lehtpuu.

Helista 5344 0633 ja
toome kohale

Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad
ja metsakinnistuid.
Kinnistud võivad olla tehtud raietega
või asetseda piiranguvõõndis.

info@metsakeskus.ee
Tel: 56 111 900

Tasuta koolitused

ANTSLAS

Nutiseadme kasutamine algajale

23.10, 24.10, 30.10, 31.10 ja 6.11 kell 16 - 18.30

Maht 16 akad tundi.

Koolitusele tuleb kaasa võtta isiklik nutitelefoni.

Oodatud on täiskasvanud, kes on nutiseadme mittekasutajad või vähesed kasutuskogemusega ja kes ei õpi tasemeõppes.

Koolitus toimub Veski Külalistemajas, Antsla, Veski 10.

Info ja registreerimine
www.rahvaylikool.ee
maarja@rahvaylikool.ee
Tel 7361 542, 53305 205

Koolitused toimuvad ESF programmi
„Täiskasvanuhariduse edendamine ja
õppimisvõimaluste avardamine” toel.

Õppida on mõnus!

www.rahvaylikool.ee
Pepleri 4, Tartu 51003
tel. +372 736 1540
info@rahvaylikool.ee

Rahvaylikooli kunstikeskus
Väikse 7, Tartu 50410
tel. +372 736 1537
info@rahvaylikool.ee